

України, підлягають відповідальності не за військові, а за «загальнокримінальні» злочини.

Список використаних джерел

1. Васильєв А.А., Мухамеджанова А.Р. Військовослужбовець як суб'єкт військових кримінальних правопорушень. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2021. №1(24). С. 68-75.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 16.06.2022).
3. Навроцький В. О. АТО під прицілом КК. Забезпечення єдності судової практики у кримінальних справах в контексті подій 2013–2014 років в Україні: матеріали Міжнар. симп. (24–25 жовтня 2014 р.). Київ: ВАІТЕ, 2014. С. 126.
4. Остапенко Л. А., Головка М. Б. Спеціальний суб'єкт військових злочинів. *Європейські перспективи*. 2014. № 8. С. 141.
5. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України №64/2022. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 16.06.2022).
6. Про військовий обов'язок та військову службу: Закон України від 25.03.1992 №2232-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text> (дата звернення: 16.06.2022).
7. Про правовий режим воєнного стану: Закон України 12.05.2015 № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 16.06.2022).

Ремінська Єлизавета Вікторівна

курсантка 4-го курсу 401 н.в. Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Павлиш Тетяна Григорівна

доцент кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету № 1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук

ОСОБЛИВОСТІ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ПІДРОЗДІЛАМИ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Національна поліція, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про Національну поліцію» [1], сприяє

забезпеченню спеціальних правових режимів відповідно до Законів України «Про правовий режим воєнного стану» [2], «Про правовий режим надзвичайного стану» [3], «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» [4] в разі їх оголошення на усій території України або в окремій місцевості. Від ефективності роботи Національної поліції залежить дуже багато, адже на визначеній території головним її завданням є забезпечення внутрішньої безпеки держави.

У зв'язку з цим актуальним є питання уточнення компетенції Національної поліції при введенні режиму воєнного стану, адже уточнення цих повноважень є гарантією законності в реалізації її посадовими особами своїх повноважень при воєнному стані, і сприяє ефективності діяльності відповідних служб та підрозділів.

Особливості діяльності підрозділів патрульної поліції в умовах режиму воєнного стану визначені чинним законодавством, насамперед Законом України «Про правовий режим воєнного стану». Згідно з цим Законом, підрозділи патрульної поліції під час введення режиму воєнного стану сприяють діяльності військової адміністрації, суду, органів прокуратури, юстиції тощо; перед військовою адміністрацією звітують про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території [5].

Для того, щоб органи Національної поліції, а саме підрозділи патрульної поліції могли ефективно забезпечувати публічний порядок та безпеку в умовах воєнного стану, необхідно щоб ця діяльність була належним чином організована. Для цього, з урахуванням оперативної обстановки, соціальних, політичних та економічних умов, що склалися, необхідно вжити заходів щодо розстановки особового складу поліцейських, забезпечення їх необхідними матеріальнотехнічними ресурсами, відпрацювати алгоритм дій поліцейських у надзвичайних ситуаціях, які можуть трапитися (захват будівель органів влади, особливо важливих об'єктів, заручників тощо). У зв'язку з цим потребує уваги здійснення ретельного планування дій поліцейських у відповідних ситуаціях [6].

У відповідних планах визначаються наявні сили та засоби, склад зведеного загону, додаткові сили та засоби, резерви, варіанти посиленого несення служби, підвищена готовність особового складу, бойова готовність, схеми зв'язку, конкретні виконавці й їх обов'язки, календарний графік виконання заходів на той чи інший варіант розвитку особливих подій. До плану додаються оперативні карти, схеми збору особового складу по тривозі, основні та запасні місця дислокації, порядок взаємодії з іншими правоохоронними органами. У плані вказуються також підстави і порядок введення його в дію. Заздалегідь розроблені планові заходи, випробувані на практичних заняттях з особовим складом, максимально наближені до реальної оперативної обстановки, є запорукою ефективної діяльності органів Національної поліції в умовах воєнного стану. Типові плани багаторазового використання дають можливість економити час під час розроблення управлінських рішень, виборі оптимальних варіантів і порядку дій, попередніх

розрахунків сил і засобів, підготувати особовий склад до діяльності в умовах воєнного стану [7]. Важливого значення набуває психологічна підготовка особового складу, спеціальна фізична та професійна натренованість і загартованість [8].

Як складовій системи державного управління в умовах режиму воєнного стану органам Національної поліції надаються додаткові повноваження для проведення заходів, необхідних для швидкої нормалізації обстановки, поновлення порядку.

Успішне виконання цих завдань вимагає того, щоб відповідна діяльність базувалася на єдиних принципах:

1) законність: усі дії органів Національної поліції в умовах воєнного стану повинні здійснюватися у межах повноважень, відповідати законам та підзаконним актам; у правовому відношенні повинні регулюватися завдання органів, їх обов'язки та права під час діяльності в період введення режиму воєнного стану;

2) оперативність – дії органів Національної поліції повинні бути швидкими і рішучими. Забезпечення принципу оперативності під час дій поліції в умовах воєнного стану припускає здійснення цілого комплексу заходів, що включають в себе: завчасну розробку планів дій, створення нових структурних утворень (оперативних штабів, спеціальних підрозділів), нової системи управління та зв'язку;

3) єдиноначальність управління силами і засобами при таких умовах повинна зосереджуватися в одних руках – старшого оперативного начальника;

4) превентивність – пріоритет в управлінні повинен віддаватися заходам попереджувального характеру;

5) встановлення пріоритетності завдань, що покладаються на органи Національної поліції в умовах ускладнення оперативної обстановки, а саме – рятування людей та збереження матеріальних цінностей;

б) комплексне використання сил та засобів Національної поліції, Міністерства внутрішніх справ України, інших міністерств та відомств.

7) до дій по стабілізації оперативної обстановки залучаються сили Служби безпеки, Збройних Сил України, інших міністерств;

8) концентрація сил та засобів на вирішальних напрямках діяльності;

9) патрульній поліції для успіху дій необхідно зосередити основні зусилля на вирішенні тих завдань, які в той чи інший момент набувають ключового значення. Концентрація сил і засобів досягається за рахунок їх маневру, перегрупування. Показником концентрації сил і засобів є їх щільність на головних напрямках (в районі дій);

10) раціональне використання сил та засобів – дозволить визначити необхідну кількість сил та засобів, здійснювати вибір більш доцільних тактичних прийомів і способів дій, вирішувати завдання, що виникають, у мінімально стислі терміни [9].

У кожній конкретній ситуації зазначені принципи можуть модифікуватися та доповнюватися.

Отже, поліцейські, які виконують обов'язки з охорони публічного

порядку в умовах воєнного стану, мають знати організацію і тактику діяльності правоохоронних відомств у таких умовах, завдання, функції, форми і методи діяльності поліції, рішення місцевих органів влади з питань охорони публічного порядку, чинне законодавство, зокрема те, яке регламентує дії поліції та інших правоохоронних структур в умовах режиму воєнного стану. Тобто надзвичайна складність забезпечення публічного порядку в умовах воєнного стану вимагає високої професійної підготовки працівників поліції. Дії поліцейських в умовах воєнного стану повинні бути юридично грамотними, сприйматися громадянами, чії права та свободи обмежуються, як справедливі та законні.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п#Text> (Дата звернення 17.06.2022).

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 року № 389-VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150389> (Дата звернення 17.06.2022).

3. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14> (Дата звернення 17.06.2022).

4. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 року № 1908-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14> (Дата звернення 17.06.2022).

5. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 року № 389- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (Дата звернення 17.06.2022).

6. Ковалів М. В., Іваха В. О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2015. № 813. С. 245-250. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_813_39. (Дата звернення 18.06.2022).

7. Ковалів М. В., Кісіль З. Р., Калаянов Д. П. Адміністративна діяльність. Навч. посіб. К.: Правова єдність, 2009. С. 340.

8. Мінка Т. П. Забезпечення режиму воєнного стану органами Національної поліції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 9–13.